

Vesti iz nove, prerajene Slovenije in Jugoslavije

Zbiramo podatke in razkrinkujemo sovražnike

Pred nami so volitve poslancev v ustavotvorno skupščino, ki bo izrekla končno besedo o naši državi ureditvi. Te volitve so neprecenljive vrednosti. Z volitvami bo ljudstvo preko svojih izvoljenih poslancev potrdilo ali oporeklo vse pridobitve, vse pravice, ki smo si jih izvojevali v četrtni borbi. Izvoljeni poslanci ustavotvorne skupščine bodo sprejeli našo državno ustavo, temeljni zakon, ki ne bo samo potrditev doseženih pridobitev, ampak tudi osnova za nadaljnji razvoj naše zemlje, naših narodov in naše sreče. Zato z volitvami ne bomo samo volili poslancev, ampak bomo pred vsem svetom manifestirali svojo pripadnost naši ljudski oblasti in bomo izrekli končno besedo o kraljevini!

Za volitve pa je treba najprej sestaviti sezname volilnih upravičencev, volilne imenike, ker se bodo prav na osnovi teh izvedle volitve. Po zakonu, ki ga je izdala naša časna narodna skupščina, imajo pravico voliti in biti voljeni vsi pošteti državljani, moški in ženske, od izpolnjenosti 18. leta starosti, kakor tudi borci partizani ne glede na starost. Sovražniki naroda pa volilne pravice nimajo!

Škodljivo in pogubno bi bilo za stvar našega ljudstva, naših narodov, če bi uživali iste pravice oni, ki so ljudstvo ves čas izžemali, ki so ljudstvu kratili osnovne pravice, oni ki so se odkrito ali prikrito z okupatorjem skupno borili proti narodu. Ti ljudje bi bili danes radi vpisani v volilne imenike zato, da bi se ponovno priklopili do oblasti in da bi podirali to, kar smo si zgradili. Dajati volilno pravico takim ljudem, ki so zaradi osebnih koristi prodali svoj narod v najtežjih dneh, dopuščati, da bi bili ti ljudje vpisani v volilnih imenikih, pomeni podpirati one, ki hočejo in se z vsemi silami napevajo, da se vrne staro! Povratek starega pa pomeni za naše narode ječo, zatiranje in izkoriščanje.

Staro pomeni za nas mladino brezpravnost in življenje brez sonca. Staro življenje pomeni trpljenje, izmaganje in uničevanje naše mladosti po tovarnah za koristi gospode. Staro pomeni za nas kmečko mladino tisto življenje, kjer bi zopet od mladih nog garali od prvega sončnega svita pa do pozne noči, pa vsi žulji in zgrane roke nam ne bi prinesli toliko, da bi živel človeka vredno življenje, da bi nam bila dana možnost do odhoda in zdrave zabave, do izobrazbe, šolanja, kulture in prosvete!

Za nas srednješolce in visokošolce pomeni kraljevska Jugoslavija zopet stare protiljudske gimnazije in univerze, s starim protiljudskim učnim načrtom, pomeni našo brezpravnost in zvečeno srednješolcev in visokošolcev življenje in študiranje v bedi in pomankanju. Za nas mlajšne pomeni staro zopet povratek v one dni, ko smo bili med najbolj zatiranimi in izkoriščanimi, ko nas je gospodar lahko po svoji volji uporabljal za vsakršno delo, z nami pa postal po milji volji. In kaj pomeni stara Jugoslavija za nas, mlajše in hčere rudarjev, vinogradarjev...

Star pregovor pravi: "Vsak je svoje sreče kovač!" Toda za staro Jugoslavijo ta pregovor ni drljal. Kako pa naj bi si tudi ljudstvo s svojim delom kovalo svojo srečo, ko je bilo vendar brezpravno in izkoriščano! V četrtni borbi pa smo si v resnici kovali svojo srečo in zgradili smo si novo domovino in v tej si besede "Vsak je svoje sreče kovač" dobile polno resnično vsebino. Od nas vseh in od slehernega posameznika zavira življenje posameznika in skupnosti. In prav zato, ker imamo te pravice, in ker nečemo starega, je naša dolžnost, da z

vsemi silami sodelujemo pri volitvah, ki se pripravljajo in ki so za nas življenjske važnosti.

Volilne imenike bodo sestavljale volilne komisije. Toda bilo bi nepravilno, če bi to delo prepuščali volilnim komisijam samim. Dolžnost vsega ljudstva in tudi nas mladine je, da kar najvažnejše sodelujemo pri sestavljanju volilnih imenikov. Tudi mi moramo s svoje strani poskrbeti, da ne bo v volilni imenik vpisan nihče, ki zaradi svojega dela v preteklosti ali v sedanjosti tega ni vreden.

Dolžnost nas mladih in celotne naše organizacije je, da zbiramo podatke o vseh narodnih sovražnikih, da s temi podatki razkrinkamo tudi vse tiste, ki so prikriti rovarili proti ljudstvu, danes pa kažejo obraze narodu vdanjih ljudi. Razkrinkati moramo vse tiste, ki danes potuhnjeno rovarijo proti nam, proti naši oblasti. Ne pada ta odgovorna dolžnost, zbiranje podatkov o narodnih sovražnikih, samo na mladince in mladinke, ki so izpolnili 18. leto starosti. Ta dolžnost pada tudi na vse mlajše. Zato morajo organizacije ZMS razgibati za to delo prav vsi mladinci.

Na sestankih, ki se bodo vršili in kjer se bodo pretresali volilni imeniki, moramo vsem, ki volil-

ne pravice ne zaslužijo, jasno povedati v obraz kruto resnico! Prav tako, kot ne sme biti v volilnem imeniku vpisan nihče, ki se je pregrešil nad svojim ljudstvom, se tudi ne sme zgoditi, da bi ne bili vpisani vsi, ki to pravico imajo. Mi moramo v prvi vrsti skrbeti, da ne bo prezrt noben pošten mladinec ali mladinka!

Temeljito se moramo seznaniti z zakonom o volilnih imenikih in z vsemi zakoni, ki jih je v tej zvezi prinesla časna narodna skupščina. Vse mladine kakor tudi vsem ostalim moramo tolmačiti, da je zakon o volilnih imenikih tako globoko, resnično ljudski prav zato, ker ne daje volilne pravice narodnim sovražnikom, ki bi se te pravice radi posluževali z enim samim namenom, z namenom, da bi zopet lahko izkoriščali naše ljudstvo. Z izključevanjem izdajalcev iz volilnih imenikov postavljamo čvrsto osnovo, na kateri se bo naša domovina gradila, utrjevala in bo postajala vsak dan lepša in srečnejša za njene narode. Zato pa je ta zakon močno orožje, ki ga ima ljudstvo v svojih rokah in s katerim bomo po vseh sovražnikih naše sreče.

In še enkrat. Zbiramo podatke in razkrinkujemo vse narodne sovražnike, odkrite in prikriti ljudske škodljivce, ki bi se radi vrnili v volilne imenike! Razvijamo še prav posebno v teh velikih dneh budnost in čuječnost in ljubosumno čuvajmo pravice pred onimi, ki nam bi jih radi ugrabili!

—Po "Mladini."

Andrica je v Ljubljani srečal stare znance, ki se spominjajo Clevelanda

Srečanje s slovenskimi vojniki partizani, ki se vračajo domov

Theodore Andrica, korespondent Cleveland Pressa, je dospel v Ljubljano, odkoder pošilja poročila, v katerem opisuje, kako se je vozil iz Zagreba v prestolico Slovenije. Poročilo se glasi:

"V Zagrebu sem ostal manj časa kot sem pričakoval. Namestnik sem obiskati nekatere izmed razdejanih hrvaških pokraj, kot n. pr. Liko, ampak tja se ne da priti drugače kot z avtomobilom, avtomobilov pa se ne da dobiti razen s posredovanjem oblasti. V časnem uradu v Zagrebu mi je bilo povedano uljudno, ampak določeno, da imajo preveč drugega posla, zato mi ni preostajalo drugega, kot da odputujem iz Zagreba in da se podam v bolj prijazen Slovenijo.

Prva vožnja z vlakom, odkar je dospel v Evropo

"To je bilo prvič, odkar sem letos dospel v Evropo, da sem se vozil z vlakom. Vožnja med Zagrebom in Ljubljano je trajala šest ur in pol, kar ni slabo, ako se vzame v poštev stanje železniške opreme, koliko mostov je v popravilu, itd. Vlak je bil brez oken, brez razsvetljave in brez kurjave. Toda poglavito je, da obratuje in da se z njim vozi na tisoče ljudi.

"V splošnem se lahko reče, da so ljudje prav zadovoljni z brzino, s katero vlada uvaša porušeni železniški promet, in ako se upošteva, koliko uničenja so Nemci in Italijani napravili v Jugoslaviji, se mora dati Titovi vladi priznanje za brzino, s katero je popravila gotove železniške proge.

Srečanje s slovenskimi vojniki na poti domov

"Moj vlak je imel zapustiti Zagreb ob 1:25 popoldne, ampak hoteli sluga me je opozoril, da naj grem na kolodvor vsaj eno uro prej, ako hočem biti gotov, da bom dobil sedež. Tako sem bil na kolodvoru že ob 11:45 in polovica vlaka je bila že zasedena. Svetovano mi je bilo, da kupim vozni listek tretjega razreda, ker so lesene klopi v tretjem razredu mnogo čistejše kot tapcirani sedeži v takozvanem drugem razredu. Vozov prvega razreda ni več.

Več vozov je bilo rezerviranih za vojake. Ker sem bil v uniformi, sem to izrazil in uničeni sedeži v nekem bivšem nemškem železniškem vozu. Moji sopotniki so bili slovenski vojaki. Med čakanjem na odhod vlaka sem postal središče zanimanja mojih sopotnikov. Med njimi jih je bilo več, ki so govorili nemški in začeli so me spraševati glede Amerike. Eden iz

med vojakov me je vprašal, koliko plače dobivajo ameriški vojaki. Ko sem mu povedal, ni mogel verjeti.

Slovenski vojak s Blede, ima strica v Clevelandu

Ko je vlak odvozil proti Ljubljani, je neki vojak odvezal svojo vrečo in vzel ven velik hleb kruha in konzervo mesa. Pokušil sem kruh in bil je zelo dober, dosti bolj kot kruh, ki se prodaja civilistom. Konzerva je bila nemškega izdelka in je očitno prišla iz skladišča, ki je bilo zaplenjeno Nemcem.

Vojak, ki je govoril nemško najbolj gladko, se je pisal Jože Dornik, doma z Blede. Povedal mi je, da v Clevelandu živi njegov stric Vinko Ambrožič, toda za njegov naslov ni vedel.

Dornikova zgodba je bila tipična zgodba stotisočev mladih Jugoslovancev. Pri vojakih je bil zadnjih šest let in sedaj se je vračal domov. Dve leti je služil v predvojni jugoslovanski armadi in ko so Nemci napadli deželo, je bil ujet od nacijs. Tekom vožnje v ujetništvo se mu je posrečilo zbežati z vlaka in po večmesečnem skrivanju v avstrijskih gorah se mu je posrečilo pridružiti se slovenskim partizanom, s katerimi se je boril polna tri leta.

Vožnja obuja spomine na partizansko borbo

Doma na Bledu ni bil že več kot tri leta in ves ta čas ni videl staršev in dveh sester. Ko je vlak vozil mimo nekega govorila, je pokazal gozd in rekel: "V dotičnem gozdu sem živel tri mesece in enkrat nisem imel skozi štiri dni grizljaja v ustih." Čez čas je pokazal neki drug hrib in dejal: "Tam nas je zalotila zima in nikoli ne bom pozabil, kako smo tam prezebali; obleka, ki smo jo imeli na sebi, se je spremenila v ledene plošče."

Zadnji čas se je Dornik nahajal v Pančevu v Vojvodini, ki je ena najbolj bogatih pokrajin Jugoslavije. Njegov domači kraj na Bledu je dosti revnejši, je dejal, in provinca ni tako bogata kot Vojvodina.

Ko je vlak privozil v notranjost Slovenije, je Dornik nepričakovno stal ob odprtem oknu in

To the People of this Community

You are hearing a barrage of reasons why you should invest in the very limit of your pocket-book in extra Victory Bonds but none can top this one: "Just being an American has meant a lot during these past three years. I guess a lot of us would not have pulled through if it hadn't been for the wonderful future that America offered—we just had to hold out."

The Victory Loan salesman in this instance was a seaman rescued from a Jap prison, in which he spent three years following his capture in the sinking of the Houston in the Battle of the Java Sea.

The "wonderful future" he speaks about is up to you. You can help to keep America strong by wise saving or you can risk inflation by foolish spending now. The spirit of this sailor should dominate the meeting between you and your Victory Bond salesman. We "just had to hold out." So should you in continuing to buy extra bonds to your maximum strength.

U. S. TREASURY

njegove oči so bile polne solz. Misli je, da ne bo nikdar več videl svoje rodne zemlje in bil je ves prevzet od ganotja. Zopet in zopet je rekel: "Da, da, to je moja domovina."

Po Enakopravnosti.

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

ima rusko delavstvo veliko socialne zaštite. Toda tam ni kapitalistov in ne stavk — vse je bilo lepo mirno, dokler ni napadel Hitler sovjetov. Kjub temu pa je Amerika zalagala Rusijo z materialom in izpostavljala svoje državljane smrtnim nevarnostim. Sedaj pa je ponovno vprašanje, koliko naj dobi Rusija od tistih \$550,000,000, ki so

namenjeni v pomoč združenim narodom?

Sedaj pa vprašanje na svoje. Boste dovolili našim poročevalcem vstop v Rusijo, da bi lahko oni po načinu naše demokracije poročali, kako se jim vidi sovjetski sistem in če je praktičen ali ne? Jaz kot preprost dopisnik, ne vem čemu jim ne bi dovolili? Saj pravijo, da je tam vse lepo in da se vsi Rusi imajo radi in ljubijo Jožeta Stalina. Vsi delajo in imajo udobno življenje, torej čemu bojažen pred ameriški kapitalističnimi reporterji? Saj niso vsi slabi poročevalci, med njimi so tudi dobri. Naša delavska Prosveta bi tudi lahko poslala dva, potem bomo pa bi že sami sodili, kaj je kaj!

Ta dopis je zmešan s clevelandskimi volitvami in Sovjetsko Rusijo, ampak komunizem je zapopaden v obeh, zato soglašam.

Prej ko neham, bi rad vedel, koliko prijateljev sovjetov ima že "spokano" prtljago, da jo odrinejo preko oceana? Ali ste prijatelji Rusije samo v svojih spisih, drugače pa prijatelji Zedinjenih držav in boste ostali tu z nami vred in krtačili našo demokracijo? Meni se zdi, da boste ostali tu! Da sem vas na to opomnil, je vzrok, ker bi vam rad napisal dopis v slovo. Torej zapustite krute kapitaliste za vse večne čase! Pričakujem vašega odgovora...

Frank Barbič.

Obnova Berlina

Berlin. — ONA. — Ako primerjamo počasni korak obnove drugih porušeni evropskih mest z Berlinom, je treba priznati, da je napredek v Berlinu presenetljiv. Angleški radio je zdaj naznanil, da bodo vse berlinske ulice na novo tlakovane — vsega skupaj preko 900 ulic, in sicer bo delo dovršeno v teku enega leta.

Ali ste naročili na dnevnih "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Podkupljivost ovira delo UNRRA na Grškem

Kairo. — ONA. — Nezmožnost in podkupljivost vlad, ki so si sledile na Grškem v teku zadnjih mesecev, je v veliki meri oteževala delo UNRRA v tej deželi. Generalnemu ravnatelju UNRRA Herbertu Lehmanu je bila naslovljena prošnja, naj opozori na to dejstvo vlade Zedinjenih držav in Velike Britanije.

Uradniki UNRRA, ki delajo na Grškem, opozarjajo na velike težave pri izvrševanju svojega posla, dokler so na oblasti na Grškem nestalne vlade, ki nimajo naroda za seboj, in se poslužujejo dobav UNRRA v svo-

je politične ali pa celo osebne svrhe.

Glasom tega poročila, ki je naslovljeno ravnatelju Lehmanu, so lakomne osebnosti in profita željni elementi na Grškem redno ovirali UNRRA v njenih naporih, da pomaga grškemu narodu. Že v teku preteklega meseca je bil javljen odstop 7 uradnikov grškega ministrstva za dobavo, ki so utemeljili svoj korak s tem, da vlada zlorablja dobave UNRRA ter da se je razpasel favoritizem, podkupljivost in profitarstvo.

Memorandum, katerega je dostavilo uradništvo UNRRA ravnatelju Lehmanu iz Grčije, priporoča intervencijo pri vladi Zedinjenih držav in Velike Britanije in naglašja, da je resni položaj podpore v Grčiji v veliki meri posledica anglo-ameriške politike napram tej deželi.

ZAHVALNI DAN POMENE

"ZAHVALITI SE" z cveticami

Ko greste letos, kot povabilen gost na Zahvalni dan, na koncu, bodite pripravljeni izkazati hvalečnost vati gostiteljski s tem, da ji daste cvetice. To so zelo priljubljene in vedno s hvalečnostjo sprejete.

NAROČITE OSEBNO ALI TELEFONIČNO CVETLIČARJU ZA

Roses - Chrysanthemums
Pompon Mums - Carnations
Gardenias - Orchids

Flourishing, November 22nd

ALLIED FLOWERS ASSOCIATION OF LONDON

Chicago in severni Illinois je tržišče neprekosljivo po velikosti in enakosti

Ta area ima okrog pet milijonov prebivalcev.

Ni kot okraj, kateri se karakterizira le v eni ali dveh dominantnih vrst industrije. Industrija Chicago in severnega Illinoisa je zelo obširna, in povrh je ta area svetovno središče poljedelakega in komercialnega življenja. Ti faktorji skupno dajejo ekonomsko ravnotežje, katere podlaga je razvoj trgovstva.

Kaj mislimo s tem—industrijska neprekosljivost?

V Chicagu in severnem Illinoisu je 10,000 raznih tovarn. Te izdelujejo raznovrstne stvari od traktorjev do zobne paste, od malih koles do X-ray opreme—skupna letna produkcija se celo pred vojno je bila skoro 4% milijonov dolarjev; 86% vseh vrst U.S. industrije je reprezentiranih v tem okrožju.

Zakaj je Chicago in severni Illinois tako važen v narodnem poljedelstvu?

To je valed tega, ker je to okrožje v središču bogate srednje-zapadne agrikulturne doline, brez vprašanja največje produktivno okrožje sveta. To v povrnilu napravlja Chicago in severni Illinois izredno središče za procesiranje in razdelitev hrane.

To je tudi okrožje, ki ustvarja ogromno kupovalno silo samo od sebe—blago in posluga za življenjsko potrebo ljudstva, ki jo mora imeti.

Kaj mislimo—ogromna nakupovalna sila?

S tem mislimo na primer, da so dosegli letošnji dohodki ljudstva živčnega v tem okrožju visokost 7½ milijona dolarjev letno, da so ti dohodki razpreteni v nakupovalni sili in da je ta kupovalna sila ustvarila prodajo na drobno v Chicagu in severnega Illinoisa okrožju nad 2 milijona dolarjev v letu 1943. In še več od tega je fakt, da je chicško okrožje središče prodaje na debelo—zopet trg 5½ milijona dolarjev. Eno samo poslopije—Merchandise Mart—posluhuje 400,000 kupcev letno: To je le nekaj vzrokov zakaj je Chicago svetovno znano kot "VELIKA TRGOVSKA CENTRALA."

Kaj vse to pomeni za vas?

To pomeni, ako nameravate ustanoviti ali povečati kakršno koli industrijo, ki naj bi pomagala neprekosljivem po velikosti in širokogrudnosti tržišča, tedaj Chicago in severni Illinois okrožje zasluži vašo pozornost preiskavo. Mi vam bomo z veseljem pomagali v vašem študiju te okolice in vsega, kar vsebuje za povojno industrijo.

Industrije, ki se nahajajo v tem okrožju, nudijo te izredne prilike:

Železniški Center Združenih Držav - Svetovno letališče - Kresni za vodni promet - geografsko središče U. S. gospodarstva - svet finančni center - "Great Central Market" - Evidni proizvodilski in "processing" center - vodilni v izdelavi železa in jekla - dober delavski rebrnd - 2.500.000 kilovarov električne moči - velike razpoložne rezerve - obilica plina in olja - dobra vlada - dobro šoljanje

To je četrti večji oglaš tikažet se industrijskih, poljedelskih in stanovalnih prilik v Chicagu in severnem Illinoisu—za nadaljne informacije pišite na

TERRITORIAL INFORMATION DEPARTMENT

Marquette Building—140 South Dearborn Street, Chicago 5, Illinois—Phone RANdolph 1617

COMMONWEALTH EDISON COMPANY • PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS
WESTERN UNITED GAS AND ELECTRIC COMPANY • ILLINOIS NORTHERN UTILITIES COMPANY

